

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . . 40 L — b.
Egy évre . . . 20 L — b.
Egy hóra . . . 7 L — b.
Nyiltér sora 6 L — b.
Gird. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
va árnappal reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segéd-szerkesztő: Kovács J. István.

A segesvári országos Petőfi-ünnepély.

Petőfi Sándor születésének századik éve ez év december 31-én lesz. A százéves évforduló megünneplésére az *Erdélyi Irodalmi Társaság* vezetésével Erdély és a Romániához csatolt részek magyarsága Segesváron, július 30. és 31-én rendezett országos ünnepségeken a nagy költő emlékéhez méltó módon adott kifejezést kegyeletének és a magyar nemzeti érzés öntudatos megnyilvánulásának. Előrelátható volt, hogy az ünnepségek nagyszabásúak lesznek, de méreteiben, az együttérzés, magyarságunk tudata ily nagyszerű kifejezésében a várakozást is felülmulta. Erdély és a Romániához csatolt magyarság minden vidéke nagyszabán volt képviselve Segesváron és a fehéregyházi ünnepségeken. Az összes székely megyék, magyar vidékek kiküldöttei megjelentek, hogy lerójják kegyeletüket a halhatatlan költő emléke iránt, bizonyosságot tegyenek magyarságukról, a magyarság összetartásának szükségességéről. Ott voltak a legtávolabbi részek, Temesvár, Arad, Nagyvárad, Szatmár, Bánffyújvárad, Kalotaszeg nagyszabú küldöttségei, Brassóból több, mint száz, Csikszék, Gyergyószentmiklós, Székelyudvarhely, Hosszúfal, Sepsiszentgyörgy, Marosvásárhely, Nagyenyed, Torda és a bukaresti magyarság stb., stb. tekintélyesszámu küldöttségei, dalárdái. A szomszédos Sepsiszentgyörgyről el tudtak menni

mintegy 35-ön, — szép számban képviselve köztük az iparosság is, — csak Kézdivásárhely állított ki magáról nagy erkölcsi szegénységi bizonyítványt, mert sehonnan ily kis számu résztvevő, mint Kézdivásárhelyről, nem volt az ünnepségeken.

A Kézdivásárhelyi Kaszinót dr. Diénes Ödön elnök, lapunk szerkesztője és a tagok közül csupán Benkő Ernő ref. egyházi főgondnok, továbbá Kovács Ödön képviselték, ki *nejevel* és *Bartha Mariska* orvostanhallgatóval jött el az ünnepségekre. Benkő Ernő főgondnok és felkérésére dr. Diénes Ödön a megtartott iskolaügyi kongresszuson a kézdivásárhelyi ref. Egyházat is képviselték. Mindössze tehát ötön voltak ott, ahol városunk és vidékünk minden egyesületének, ipartestületeinek, kereskedőknek, gyárosoknak, birtokosoknak, papságnak, tanári karnak, stb. kellett volna képviseltetniük magukat. Rendkívül kinosan feltűnő volt Segesváron Kézdivásárhely és Kézdi magyarságának távolléte és sokan, más városiak, megyebeliek nyilatkoztak elítélő módon Kézdivásárhely és vidéke közönyössége miatt. De hát már régen közszájon forog Kézdivásárhelyen, hogy az itteni polgárságnak előbbre való a borozás és flekkenezés, mint közcélra bárminő áldozatot

is hozni. Persze, mert saját költségén kellett mindenkinek jönni és ezt a nagy többség sajnálja.

Keserőséggel szegezzük le ide ezeket, ha talán jövőre lenne ennek hatása.

Az ünnepségekről tudósításunk, — lapunk terjedelméhez mérten, az elhangzott beszédek részletezése nélkül, — a következő:

Utazás, érkezés, fogadás.

Szombaton délelőtti vonattal indultunk városunkból. Brassóban a brassói magyar dalárda, a sepsiszentgyörgyi dalárda és más nagyszabú Segesvárra utazók részére néhány külön kocsit kellett a személyvonathoz csatolni, hogy elférhessen mindenki. Segesvárra érkezve, ott a rendező bizottság nevében dr. Tóth Lajos üdvözölte az állomáson az érkezőket, miközben megeredt az eső s zuhogó esőben történt a bevonulás a papi hivatalhoz, ahol az elszállásolást intézték. Részint iskolákban, részint magánházaknál voltak a résztvevők elszállásolva. Idők jele, hogy a szászok, kik régebben távol tartották magukat a magyarság ünnepétől, most segítségünkre voltak. Számos vendég volt szász családoknál elszállásolva, ahol igen előzékenyen fogadták a magyarokat.

Elszállásolás után több iskolában társasvacsora volt és ennek végeztével a főtéren szerezád, melyen előbb a brassói, utána a sepsiszentgyörgyi dalárdák adtak elő szebbnél-szebb dalokat. Még az éj folyamán és vasárnap reggel is sokfelől, folyton érkeztek a küldöttségek Segesvárra, melyeket mind fogadott a bizottság.

Petőfi lelke.

Irta és a fehéregyházi közös sirnál lefolyt ünnepélyen elmondta: SZABOLCSKA MIHÁLY.

Száz éve gyuladt, te szent, lobogó láng:
Petőfi lelke, hol vagy? Keresünk...
Ha lelkünk él: — lejárt bár földi óránk, —
Te itt vagy, itt élsz mindig mivelünk!
„Ha nem született volna is Magyarok:
E néphez állanál, mert ez (szegény!)
Legelhagyottabb a föld kerekén.”

Miénk, miénk vagy! Ott jársz elmerengve,
Arany kalászos rónáink felett;
Holott a puszták szabad végtelenje
Szabadság-himnuszokra ihletett.
A magyar Alföld délibábos arca
Költészetekben lett világra-szép...
Mint szebb: tündér tó tükrében az ég!

S ha valaha lennél még elhagyottabb:
En árva népem, társtalan fajom —
Öt adta Isten égi vigaszodnak,
Hogy vele (sorsod bármily siralom)

Emelt fővel álljon meg büszkeséged:
Mert a legszebb dal, mely szolt valaha:
Te nyelveden zeng Petőfi dala!

Oh, az a dal! ... A régi rónaságról,
Melynek határa még ép és szabad...
Költészetének édes mámorától
Olyan jó álmadoznunk az alatt...
Minden álmunk, mely Tőle veszi szárnyát:
Szent ünnepibb, reményre ringatónk,
Mig durva hétköznapi csak a valónk.

— Petőfi lelke! ... Hü székelyeid közt,
Bem apó földjén, itt is itt lebegsz...
Mig zendül egy dal hangos bérceik közt:
Lelkeik mélyén élsz és élni fogsz!
Haló porod is szent lesz itt örökké,
Mig a műveltség nem hazug mese...
Világabszabadság hős dalnoka — Te!

Oh, mert Petőfit áldani lehet csak,
Öt csak magasztaló szó érheti...
Felettünk a feledés árja elcsap,
Örök jövődök hódolnak Nekik!
Országok, népek hány-szor elenyésznek,

Idő, igaz bíróságod alatt...
De az Ő dicsősége ép marad!

Könyve: kincses szépségek bibliája;
Eszményei: szabadság, szerelem.
Fejét örök ifjuság glóriázza...
Száz esztendő Ő nem lesz sohasem!
A harc mezején, hol elesni vágyott,
Közös sirban, hol hősök alszanak:
Megállt fölötté az idő, a nap!...

Petőfi lelke, te szent, lobogó láng,
E zord időkben hajh, virrassz velünk!
Napról-napra szomorubb lesz a nótánk,
Barnább a mindennapi kenyerünk...
De nem! ... Siró panasszal Őt ne lántsuk,
Ne szóljon itt dal férfiatlanul,
— Haragos lelke villámlásra gyul!

Sőt fel a szívvel árva nemzetem Te,
Tégy fogadást itt szentet és nagyot:
Hogy csüggedést, bűt, pártot félrevelve,
Neki feszítéd elméd és karod!
S magad a régi magyarrá becsülván,
Megmutatod ismétlen, hogy te vagy,
Hogy most is a Petőfi népe vagy!!

Vasárnap reggel.

Az éjjeli zuhogó eső hajnalban megszűn-
vén, borongós, de kellemes idő virradt Segesvárra,
melynek utcái kora reggel élénkséget, ünnepi
hangulatot mutattak. Nyolc óra felé megkezdő-
dött a 4 $\frac{1}{2}$ kilométernyire fekvő *Fehéregyházára*
a zarándokolás. Kocsik, autók nagyszáma és a
gyalog odaigyekvők tömege tarkította a kitűnő
karban levő országutat. Lassanként megnépe-
sedett a fehéregyházai csatatér dombjain levő
gyümölcsös melletti térség, hol néhány ezer főre
menő közönség gyűlt össze.

Megelőzőleg a magyarság mindhárom fe-
lekezetének templomában ünnepi istentisztelet
volt Segesváron.

A fehéregyházai ünnepély.

Délelőtt fél 11 órakor vette kezdetét az
ünnepély, melyen megnyitótul az egyesült *összes*
dalárdák „Tied vagyok, tied hazám” dalt éne-
kelték hatásosan.

Utána *Dózsa Endre*, az Erdélyi Irodalmi
Társaság elnöke mondott megnyitó beszédet
visszapillantva abban Petőfi halálára, életére,
szellemére, találó idézetekkel elevenítve előadását.

Ujból az *összadalárda* dalolt ezután, az
„Árvalányhaj” című dalt adva elő.

Most a kitűnő költő, *Szabolcska Mihály*
temesvári esperes mondta el ez alkalomra írt
ünnepi költeményét, melyet a Székely Ujság
mai tárcájában közölünk. Oly hatást ért el, hogy
Sándor József ünnepi beszéde után újból el
kellett szavalnia.

Sándor József Emke alelnök-főtktár ünnepi
beszéde mindvégig lebilincselte a közönséget.
Reámutatott a francia-forradalom eszméinek
Magyarországon való elterjedésére, a Ferenc
császár és király idejében volt közállapotokra,
a mely viszonyok megteremtették Petőfit. A nála
ismert temperamentumos, erős magyar érzéssel
beszélt mindvégig és beszéde folyamán többször
könnyekig meghatotta a hallgatókat. Frappáns
volt befejezése: esküre emeltette a közönség
kezeit és megesküdte, hogy mindig magyarok
maradunk.

Még felolvasták *Goga Octavián* volt román
szépművészeti miniszter, Petőfi lelkes román
fordítója üdvözlő táviratát, a mi után a közönség
átvonult a község másik oldalán fekvő honvéd-
sirhoz, ahol Petőfinek porai nyugosznak a közös
sírban, mely fölé 1897-ben épült az impozáns
faragott kőből épült, mintegy 15 méter magas
kupalaku emlék, amelyen bronzból kiterjesztett
szárnyu turul madár van, csőrében honvédkarddal.
Az emlékművön levő bronztábla felirata ez:

PETŐFI SÁNDORNAK

és az 1849. július 31-iki segesvári
csatában elesett névtelen hősöknek
állította a Nemzet kegyelele.

Az emlékmű körül levő kis parkba csak
egyrésze fért be a közönségnek, mely a parkon
kívül is nagyszámban volt.

Itt először *Makkay* ref. püspökhelyettes
mondott magas szárnyalású imát, majd egy
fehér szakállú öreg ur, *Varga Zsigmond* sza-
valta el fiatalos tüzességgel „Egy gondolat bánt
engemet” című Petőfi-költeményt.

Ezután *Biró Lajos* székelyudvarhelyi tanár
mondott valóban talpraesett beszédet, nagy ha-
tást keltve, melynek kíséretében a romániai
összes magyar kultúregyletek nevében élővirág
koszorút tett a sirra. Beszéde közben a felhők
közül kisütött a nap.

Ezután a *gyergyószentmiklósiak* küldöttsége
tette le bronz koszorújukat és a segesvári pol-
gári dalkar éneke befejezte a délelőtti műsort.

Közebed.

Mire a közönség visszaérkezett Segesvárra,
már 2 óra felé járt az idő és az ünneplők a
város több vendéglőjében és iskolájában levő

közebeden jó étvágygyal, vidám hangulatban
töltötték egy-két órát.

Az országos iskola-kongresszus.

Délután 4 órakor kezdődött az Unzinger-
vendéglő nagy kerthelyiségében az országos
iskola-kongresszus, amelynek megtartására az
utolsó perchen mégis megadta a kormány az
engedélyt.

A kongresszust *Pál István* székelyudvar-
helyi apát-plebános, elők nyitotta meg, ismer-
tetve a kongresszus célját, a felekezeti iskolák
fenntartásáról leendő egyöntetű gondoskodást
és bejelentette, hogy Románia egész magyar-
ságának minden egyháza kiküldöttekkel képvi-
seltették magukat, az összes püspökök, gróf
Széchenyi Miklós nagyváradi róm. kath., gróf
Mailáth Gusztáv erdélyi róm. kath., *Nagy Ká-
roly* református és *Ferenc József* unitárius püs-
pökök kiküldve helyetteseiket. A kongresszust
megalakultnak nyilvánította. Az előadó beszé-
dében előterjesztett határozati javaslatot, a
püspökök helyetteseinek hozzájáruló felszólá-
lása után egyhangulag, lelkesedéssel elfogadta
a kongresszus. Az elfogadott javaslat kimondja
a kötelező rendszeres egyházi adózást a fele-
kezeti iskolák fenntartása céljából, hogy ki le-
gyen küszöbölve az eddigi helyzet, mely szerint
egyesek áldozatkészségére, multságokra, stb.
volt csupán alapítva a hitoktatásos iskolák fenntartása,
ami pedig kétségtelen elsőrendű ma-
gyarsági érdek.

A kongresszuson felszólalt még *Sándor*
József Emke alelnök is, nagy hatást keltve és
még többen. Miután teljes egyhanguság volt és
vita nem volt egy kérdés felett sem, Pál István
elnök a határozati javaslatokat egyhangulag
elfogadottnak nyilvánítva, a kongresszust bezárta.

Nagyfontosságú esemény, hogy az összes
egyházak vezetői és kiküldöttei egyesültek e
kérdésben és közös utra léptek.

Diszfelvonulás.

A kongresszus befejezésével a Malom-
utca végén levő téren gyülekezés után kezdő-
dött a *diszfelvonulás*, melyet lovas banderium
nyitott meg, diszmagyarruhás vezetővel. A me-
net előtt vitték a *magyar nemzeti* és a *román*
nemzeti lobogókat. Ez az első eset Magyaror-
szágtól elszakításunk óta, hogy megengedték a
hatóságok a magyar zászló használatát. Az volt
a közfelfogás, hogy már ez az egy körülmény
megérdemelte, hogy eljöttünk Segesvárra. So-
kaknak a mellét is diszította *piros-fehér-zöld*
szalag. A banderium után következtek a da-
lárdák és küldöttségek csoportjai zászlóikkal,
majd mintegy 200 segesvári és vidéki magyar

ruhás leány, kik egyforma, piros mellényes és
piros pártás magyar ruhájukkal, továbbá a ka-
lotaszegiek festői viseletükkel keltették feltűnést.
Majd a résztvevők ezrei következtek s a menet
végigvonult a Malom-utcán, Piac téren, Bajor-
utcán, Kötélverő-utcán a vasuti állomáson kívül
fekvő Sport-térre.

A segesvári ünnepély.

A Sport-téren az ünnepélyt a brassói ma-
gyar dalárda éneke nyitotta meg.

Benedek Elek író tartott előadást Petőfi-
ról, jellemezve a nagy költő életét, felfogását,
stb. Oly nagy volt a hallgatóság, hogy az ősz
író szavai nem voltak a távolabbi közönség
előtt hallhatóak. A műsor többi pontjai egytől-
egyig Petőfi költeményeiből voltak összeállítva,
részint szavalat, részint dalkarok, részint mű-
kedvelői játékok alakjában, mely pontokat a
brassói, sepsiszentgyörgyi, székelyudvarhelyi da-
lárdák, fehéregyházai, marosvásárhelyi műked-
velők adtak elő. A szavalatokkal *Orbán L.* uj-
székelyi lelkész és *Sipos* hosszufalusi tanár
értek el nagy hatást. A hosszú műsor esti
1 $\frac{1}{2}$ 9 órakor ért véget. Ezután a közönség egy-
része a téren felállított sátrakban borozott,
vacsorált és szórakozott, más része bement a
városba.

Táncmulatságok.

A városban három helyen, a Csillag-szál-
lóban, az Unzinger-vendéglő kerthelyiségében
és a Gewerbeverein termeiben rendeztek tánc-
mulatságot, melyen a fiatalság hajnalig ropta
a táncot, mindenfelé zsufolásig tele helyiségben.

Irodalmi matiné.

Hétfőn délelőtt 11 órakor irodalmi matiné
zárta be az ünnepségek sorozatát, melyen *N.*
Tessitori Nóra előadó művésznő szavalt Petőfi-
költeményeket, majd később *dr. Bachon József*
szász költő „Petőfi Segesváron” című ódáját adta
elő. Felolvasást tartottak *Csergő Tamás* maros-
vásárhelyi, *dr. Halász Gyula* brassói tanárok,
Nyirő József író és Petőfi Egy gondolat bánt
engemet c. költeménye fordítását adták elő
németül *Heidel Egon*, románul *Flesar György*,
angolul *Zoltán Sándor*. A többi pontokban
szerepeltek még *Farkas Béla* ref. theologus,
ki Petőfi-dalokat énekelt, *Dékániné Máthé*
Mariska ünnepi költeményt olvasott fel, *Rezik*
Károly cellóművész pedig *Balázs László* zong-
orakiséretével játszott.

Elutazás.

Az ünneplő közönségből a közeli vidékek
szekereken megjelent résztvevői még este és
éjjel, a távolabbiak vasuton, részint hétfőn dél-
előtt, részint este utaztak el, az impozáns ün-
nepély feledhetetlen emlékét vive magukkal.

A külpolitikai horizont.

Az orosz szovjet állítólagos tevel. — Az antant londoni konferenciája. — Lloyd George új háborút jósol. — Harc a civilizáció ellen. — A békekongresszus követeli a békeszerződések revízióját. — A francia külpolitika új orientációja.

(Prága, július 29.) A Cseko Slovo jelentése
szerint Oroszország hatalmas offenzívára készül
Lengyelország ellen.

Oroszország az offenzívára lázas sietséggel
teszi meg az előkészületeket: nagy orosz had-
sereget koncentrált, ágyukat, tankokat és repülő-
gépeket csoportosít a lengyel határon. A Lengyel-
ország ellen operáló orosz csapatok főparancs-
noka Buharazovszky.

Orosz csapatmozdulatok a román határ
mentén is észlelhetők, de ezek nem támadó,
hanem defenzív jellegűek.

Oroszországnak az a terve, hogy azonnal
megüzeni a háborút Lengyelországnak, amint
Németország annyira megerősödött, hogy a
ver-aillesi békét felboríthatja.

(London, július 29.) Tegnap nyílt meg a

lordmayor elnöklésével a 22. nemzetközi béke-
nagygyűlés. A nagygyűlésen husz nemzet kép-
viseletében 500 megbízott jelent meg. A király
üdvözlőlevelet küldött a nagygyűlésnek. Üdvözlé-
ben hangoztatta, hogy minő rokonszenvenvel visel-
tetik a béke nagy eszménye iránt és annak az
őszinte óhajának adott kifejezést, hogy a nagy-
gyűlés munkálatai az egész vonalon sikerrel
járjanak.

A nagygyűlést Fisher, a közoktatásügyi
hivatal feje nyitotta meg, aki egyben az angol
kormányt képviselte. A brit politika, mondotta
megnyitó szavaiban — a jelenben éppugy, mint
a múltban és remélhetőleg a jövőben is, mindig
arra törekszik, hogy az egész világon megőrizze
a békét. Érintette a németek felelősségének
kérdését a háboru előidézésében, majd hangoz-

tatta, hogy a brit kormány még ebben az évben fel kívánja vétetni Németországot a népszövetség tagjai sorába.

Lloyd George egy reggeli alkalmával négyszáz lelkész előtt beszédet tartott, amelyben a háború utáni helyzettel foglalkozott. Lloyd George kijelentette, hogy előbb-utóbb új konfliktusnak kell bekövetkeznie, mert azok a nemzetek, melyek eddig eltemetve, ismeretlenségben éltek, most újabb és újabb követelésekkel lépnek fel.

Bizalmatlanság, ellenszenv és mesterségesen táplált és túlzott igények uralkodnak Európában. Még borzasztóbb gyilkoló gépeket építenek, mint amilyeneket a háború látott, pedig a legközelebbi háborút maga a civilizáció ellen fogják vívni és hatása borzasztóbb lesz minden eddigi háborúnál.

(London, jul. 30.) A nemzetközi békekongresszus tegnap délutáni ülésén Európa gazdasági újraépítésének kérdését vitatták meg. Parmoor lord bevezetője után Pelsh beszédet mondott, amelyben egyebek közt kifejtette, hogy „Európa valamennyi nagy állama e pillanatban majdnem a csőd előtt áll. Kétkedik abban, hogy Franciaországot akármi is megmenthetné még az anyagi összeomlástól.” Határozatokat fogadtak el a többiek között követelik a békeszerződéseknek a népszövetség által való revízióját.

(Páris, jul. 30.) A *Matin* beszámol a francia külpolitikában várható új orientációról, amely nemcsak Oroszországgal, de Németországgal szemben is engedékenyebb magatartást tanúsít. A hír szélső nacionalista körökben, továbbá a kis antant kormányaiiban óriási megütközést váltott ki.

A magyar nyelv kérdéséhez.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Jellemző esemény gyanánt engedje meg, hogy közöljem a következőket:

Ugyanakkor, midőn Voitoianu belügyminiszter a „Brassói Lapok” által többször tárgyalt nyilatkozatot tette az anyanyelvnek használatára vonatkozólag, utaztunk vasuton többen Brassótól Sepsiszentgyörgyig. Velünk utazott megyénk subprefectje, akivel éppen arról beszélgettünk, amiről a brassói hírlapíró a belügyminiszterrel. A subprefect ur nem tett ugyan olyan kategorikus nyilatkozatokat, mint a belügyminiszter ur, de szavaiból félreérthetetlenül kivehető volt, hogy az arra illetékesek, se a legfelsőbb, se a kisebb hatósági szerveknél, nem gondolnak semmiféle kisebbségi autonómiára.

Nem a saját érvei gyanánt ugyan, de olyan érvekkel, melyeket szerinte nagy tekintélyű román és különösen eseb történettudósok hirdetnek, a többiek között így szólt:

„A székelység soha sem alkotott államot. Nem volt autokton. Magyarország soha sem volt önálló és független állam. Erdélyben és a volt Magyarországból csatolt területeken nincs 2 millió magyar. Csak a magyar statisztika szerint volt. Most alig $\frac{1}{2}$ -a ha van.”

Ezekre ellenvetéseimet és az általam tudott adatokat nem is annyira vitaszerűleg, mint inkább azért, hogy megjegyzés nélkül ne maradjanak, megtettem.

A fent elmondott tényeknek nem annyira tartalmi, hanem inkább politikai vonatkozásu érzelmi jelentősége van. Alig egy évvel ezelőtt még a subprefectus ur harcossá volt annak, hogy a magyarságot (mely alatt ő csupán a székelységet értette) a maga nyelvén igazgassák. 1919 és 1920 években a megyei közigazgatás még két nyelven adta ki határozatait és intézkedéseit. Azóta e téren visszafelfutás van s a magánfelek a részükre kézbesített államnyelven kiadott iratokat költséges fordítások után érthetik meg.

E módszerrel elkeserítik a magyarság lel-

két, elnyomottakká teszik és soha ki nem fogó panaszokra adnak okot.

Tudjuk mindnyájan, hogy a magyarság autonómiájának kérdését se bármely se ezen megye subprefectusa, se az ország belügyminisztere nem tudják a politikai kérdések legutolsói közé sokáig visszaszorítani. Nemcsak a magyarságban rejlő erő, hanem nemzetközi okmányok és maga a gyulafehérvári határozat erkölcsi kényszere alatt is előbb-utóbb megoldásra viszik azt belátóbb államférfiak.

Szomorú azonban, hogy lépten-nyomon azt tapasztaljuk, amit a fenti beszélgetés érdemileg kifejez, hogy mi magyarok csak szolganép lehetünk, a melylyel és a melyről a felsőbb rangú (?) más fajú népek teljes joggal, megkérdésünk és politikai súlyunk elismerése nélkül rendelkezhetnek.

Éppen ideje lesz már annak, hogy a politikailag alaposan megszervezendő magyarság, minden törvényes eszköz igénybevételével a sarkára álljon és kivívja emberi, faji, kulturális és politikai jogait.

Egyik utitárs.

Fortyogói anzix-kártyák.

— julius végén.

Én már csak a Fortyogó fürdőt keresem fel. Ez az én strandom. Ez az én Szovátám, innen keltezem lapjaimat és adom a bankot, hogy nyaralok, költségek és tudja Isten, még miféle luxus dolgokat engedek meg magamnak. Az emberek hiszékenyek és elhiszik, hogy van még — pénzem is. Az anzix-kártyák pedig mennek szerte-szét a szélrőzsa minden irányába és akik megkapják, azok előtt kezd tüneményes nagyfürdővé átalakulni a Fortyogó-fürdő. Ezek, valószínűleg, ha az idei szezonban nem is, de a jövőben bizonyára el fognak ide látogatni és nem fognak csalódottan utrakelni. Visznek magukkal valami emléket, ami vissza fogja csalogatni. Az idegen forgalom pedig emelkedik, a pénz itt marad Kézdivásárhelyen. A localpatriotizmus azt parancsolja, hogy pártoljuk a mienket, ez a pártolás pedig lehetővé teszi, hogy fejlődjön egy fürdő, melynek vize sem rosszabb, mint a többié...

A Fortyogó fürdőnek még hegyei is vannak. Alig lépsz ki a fürdő területéről, megnyílik előtted a nagy, tiszta horizont. Panoráma körös-körül. A gondolat egy pillanat alatt ott tányáz a hegyekben és hallgatod a zugó fenyegetéseket, amint beszélgetnek egymással és gúnyosan néznek le rád — Ember. Az ő büszke törzsüket nem hajlította meg az idők zivatara, nem hajbókolnak a férgek előtt s ha a haragos szélviharban megvonaglik a derekuk, az Isten hatalmasága előtt török le fejuket. A szem villanása

odébb rebben, a szárnyaló gondolat tovább nyargalász és ott vagyunk a Magyarós-tetőn. A föld sebei, melyeket a nagy világégés égetett, még alig heggedtek be. Hallga csak! A rögök felsírnak és panaszait belezokogják a magyar lelkekbe. Menj, tégy egy körutat a hegyek koszorujában, mindenütt találasz valami legendára. A Nagy Sándor-tetőről belátod a háromszéki rónaságot. A Perkőn megállapodva, látod a bususok hosszú sorát, amint minden esztendőben egyszer megteszik az utat a hívó lelkek bizodalmaival a csiksomlyói csodatevő Máriához. Ha leereszkedsz a Tarnócy-várkastély romjaihoz, majd pedig átröppensz a hegyek láncolataiból kicsucsosodó Bálványos-várhoz, átölelsz egy hatalmas multat, legendáival és tanításaival. Költségedbe sem került és pillanat alatt egy darabka földrészt futottál be. Ugy-e, vannak itt hegyek is? A közelben hömpölyög a Torja- és Kásonpataka, hogy kissé távolabb belezuhanjon a Fekete-ügy szürke vizébe.

A délutáni órákban élénkül meg különösen a Fortyogó-fürdő. A közös bassin-ben aszszonyok, leányok és férfiak merészen szelik át a szénsavas habokat. Egész modernül viselkednek. Nem hozza zavarba a nőket a férfi szemek viaskodása. A meleg-fürdőben is állandóan zajlik az élet. Naponként 80—100 kádfürdő fogyasztásról lehet beszélni. Künn a fürdő terrasában és a fák alatt az asztaloknál kézdivásárhelyi polgárok ülnek családias-meghittségben és borozgatás, sörözgetés közben ütik agyon az időt, hogy aztán felcélhelődve, hazatérjenek a városba. A fürdő azért nem halkul meg az esti órákban se. Vannak abbonensek még Brasóból is, kiket megfogott a fürdő-bérlő ügyes, amerikai izü „ingyen szoba” reklámjával.

A kis szőke Gligor Viki megostromol:

— Szerkesztő ur kérem, írja meg, hogy jó kosztot ad a Bogdán!

Egy percre elmélyedek. Hej, ha ez a fürdő valami milliomos kezében volna, milyen pompás fürdőhelylyé változna át. Fasoros ut, helyi-érdekű vasut, tennisz, cukrászda, állandó cigánymuzsika. Gyönyörű álom.

... Benn járok a városban, ahol nagy az elégedetlenség a civisek és a vendéglősök között: Grigorescu rendőrfőnök eltiltott minden kártyajátékot, még az öreg urak kedves, ártatlan szórakozását: a tarokkot is.

— Hát mondja kérem, nem lelketlenség ez? — állít meg egy kövér, jól táplált öreg ur és elkeseredésében a füle tövét vakarja.

Igaza van. Istenem, ha csak ennyi volna a magyarnak minden bánata. (Inó.)

Vass István a hatalom csizmája alatt.

A torjai csendélet. — Egy 63 éves emberre rátaposott az őrmester. — Mit mond az orvosi látélet.

Tegnap egy torjai szegény, öreg földmives jelent meg szerkesztőségünkben és elpanaszolta az ő nagy bánatát, megcsufolását nekünk.

Sirva beszélt:

— Instálom, 63 éves, öreg ember vagyok, de még nem történt meg velem, hogy valaki ilyen csunyan végigtaposson rajtam.

Vass István elbeszéléséből aztán előttünk áll az egész brutális cselekedet fotográfiája. A Kis Sándor fatermelő céghez szállított Kézdivásárhelyre fát s közben a torjai hitelszövetkezet boltja előtt összetalálkozott Burián István csendőrorrmester urral, ki az üzletbe tért be egy-két pohár pálinkára. Az őrmester követelte Vass Istvántól a fabarcát, mit az nagy alázatosan át is nyújtott neki. Az őrmester nézte az írást, majd haragosan rivalt rá az öreg emberre:

— Hát ez mi? Én nem értek magyarul!

Ha a bárca magyarul is volt kiállítva, rajta volt az erdőgondnokság és a falusi előjáróság hivatalos román pecsétje, ami elég dokumen-

tuma lehetett annak, hogy az öreg székely nem indul a fával csálni.

Vass István szerényen jegyezte meg, hogy „hát, ilyet adtak, instálom.”

Az őrmestert indulatba hozta az, hogy az öreg ember még mukkani is mer és rávágott a lovakra, ami ellen Vass István megint csak szót emelt. Erre az őrmester aztán Vass Istvánra ugrott, *leütötte a földre és rugdosni kezdte a vele dacolót.*

A földmives siránkozva szólott a csizma alól:

— Őrmester ur, *lőjjön inkább agyon, de ne üssön!*

Burián csendőrorrmester, aki hallomásunk szerint szolgált a magyar csendőrségnél is, erre elengedte Vass Istvánt, ki aztán a kékfoltokkal szabadulva, bejött a városba. El is hagyta volna talán aludni a dolgot, azonban a Kis Sándorcég nem engedte, hogy az ő munkását valaki jogtalanul megkinozza.

Hogy ne mondják, hogy ujjunkból meritjük az esetet, ide írjuk az orvosi látteleket, melyet Vass Istvánról állítottak ki városunkban. Szól pedig a következőképpen:

"Vass István 62 éves, torjai lakos a mai napon nálam járt és rajta a balkarján a háti oldalon négy ujj magassága, egy ujjnyi szélességű véraláfutás, a laterális oldalon egy négyzetcentiméter magasságú véraláfutás, tompaütés nyoma. A jobb karon a biceps közepén táján két darab egy négyzetcentiméter nagyságban kékes színű elszíneződés, mely szintén tompaütés nyoma. A hason a sternum alatt egy drb. négyzetcentiméter hosszú, legnagyobb szélességében egy fél centiméter széles hám hiány, mely bevarosodott, 8 nap alatt gyógyul."

Nem akarunk ismétlődésekbe bocsátkozni. Nem akarjuk kutatni, hogy ki a hibás, annyit azonban leszögezzünk, hogy csendőrcsizmával, poffal, veréssel, erőszakkal nem lehet a békét, a rendet szolgálni. A székelyföldi atrocitások után nem újdonság előttünk holmi ilyen tulkapás, azonban reméljük, hogy az egyetértés ápolása érdekében minden ilyen brutális cselekedetet megtorolnak azok, akik a béke és a rend fenntartását nem a csendőrcsizma győzelméből látják megszületni.

HIREK

Szerda, aug. 2.

— **Petőfi emlékezete városunkban.** Vasárnap a segesvári Petőfi-ünnepség alkalmával városunkban is ünnepet ült az a kevés közönség, amely nem sajnálta a fáradságot és nem félt kifejezni magyar mivoltát azzal, hogy elment a református templomba. "Térj magadhoz drága Sion" ősi zsoltár elneklése után a dalárda adott elő Cirmay Árpád karnagy vezetésével egy gyönyörű magyar nótát, majd Szabó Ferenc lelkész imája markolt bele a lelkekbe. Turócy Árpád nagyszabású kántor-tanító énekszólója után Szabó Ferenc predikációja következett. Az emlékezésről beszélt és tartalmat, mélyen szántó beszédében igazi magyar kalvinista predikatori tónusban elevenítette fel Petőfi Sándor emlékét. Beszédét a Himnusz végzavával fejezte be: "Megbűnhődte már e nép a multat s a jövőt." Végül a közönség a 67-ik dicsőítést énekelte el az Istent kereső lelkek feltörő áhitatával.

— **Halálozás.** Ifj. Nagy Elekné Kálnoki Kiss Berta 60 éves korában Sepsiszentgyörgyön elhunyt. Temetése vasárnap délután volt Sepsiszentgyörgy társadalmának részvétele mellett.

— **Risznerék Csikban.** A Risznerek-család hangverseny körútján ellátogat Csikszeredába is. Ez alkalomból a Csiki Lapok legutóbbi száma a következő kedves megemlékezést eleveníti fel a művész családról: "Augusztus hó 12 én érkezik városunkba egy művész estély megtartására Risznerné két leányával. Risznernét már ismerjük művészetéről, évekig élt körünkben. Leánykái iránt, kik egyébként Csikmegye szülöttei, érdeklődéssel vagyunk, mennyire lettek méltók édesanyjukhoz, nagyatyjukhoz, a híres Palotások és körmagyarok szerzőjéhez." Szeretettel várják Risznereket Sepsiszentgyörgyön is, melynek intelligens székely-magyar közönsége szintén ismeri őket. Kézdivásárhelyen aug. 10-én lesz a koncert, mely elé érdeklődéssel tekint a város közönsége. Siessen mindenki megváltani a jegyét, illetve az előjegyzést megtenni a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.-t. üzletében.

— **Kassa több milliós deficitje.** Kassa város évi költségvetése 3 millió 738 ezer szokol deficitet mutatott.

— **Egy földink a londoni sakkversenyen.** Az angol sakkszövetség e héten mesterversenyt és nemzetközi főturnát tart. Az utóbbin részt vesz az előttünk ismeretes dr. Balogh János csikszeredei ügyvédjelölt is.

— **A tüzoltók is mulatságra készülnek.** Az Önk. Tüzoltó Egyet nyári mulatságra készül, melyet jó idő esetén aug. 13-ikán tartanak meg a Nagy Ferenc-féle ligetben.

— **Cseh-szlovákia magyarsága is megérti az idők tanítását.** Amint lapunknak írják, Ung-

vár lakossága a múlt héten népgyűlést tartott a magyar iskolák érdekében és a következő felhívást bocsátotta ki:

"Jövők hite s reménye gyermekeinkben van. Mi, kik gyermekeink boldogulásáért aggódunk, kötelességünknek tartjuk, hogy gyermekeink jövőjét biztosítsuk. A jövő azonban csak úgy lesz biztosítható, ha gyermekeinket megfelelő magyar nyelvű nevelésben részesítjük! Jogos és kérés szavunk a pusztában elhangzott szó maradt. Pedig az állam érdeke az, hogy népe kulturált legyen. A kulturát pedig mindenki csak saját anyanyelvén teheti magáévá."

— **Magyarországból augusztus elsejétől kezdve lehet csomagot küldeni Romániába.** Budapestről jelentik: A hivatalos lap közli a kereskedelemügyi miniszternek a rendeletét, mely a Romániával való szabad kereskedelmi forgalom felvételéről szól. Magyarország augusztus elsején megindítja Romániába a csomagforgalmat is. Csomagokat egyelőre darabonként csak 20 kilogrammig lehet feladni. Csomagok szállítási díja a következő: 1 kgr. után 60 korona, 1-5 kgr. 100 korona, 6-10 kgr. 180 korona, 11-15 kgr. 260 korona, 16-20 kgr. 340 korona.

— **Felrobbant dinamit-raktár.** Focsani régi királyságbeli városban katasztrófális robbanás történt. A műszaki ezrednek dinamit raktára robbant fel és a robbanás ereje négy hatalmas épületet a romokba döntött. Az óriási légnymás következtében több száz épület megrongálódott. Az első híradás hat halottról és számos súlyos sebesültről számol be, de nincs kizárva, hogy a robbanás még több áldozatot követelt meg, mert közel harminc katona sorsáról nem tudnak semmit. A romokat ugyanis még nem sikerült eltakarítani és csak napok múlva lehet tiszta képet szerezni a focsanii szerencsétlenség méreteiről.

— **Rablóvezér kapitány.** Bukarestből jelentik: Munteanu 29. gyalogezredbeli kapitányt, aki egy rablóbandát szervezett és az ország-úton több utast kifosztott, lefokozásra és 7 évi kényszermunkára ítélték.

— **Legújabb anyós-vice.** Egyik erdélyi vice lapban olvassuk:

Bíró: Vádolt adja elő, miért verte meg az anyósát?

Vádolt: Könyörgöm, egy kis örömet akartam magamnak szerezni.

Bíró: Megbüntetem 100 leu fő és 25 leu mellékbüntetésre.

Vádolt: Ha szabad kérdeznem, mi az a 25 leu.

Bíró: (nevetve) Tudja fiam, maga verés közben jól mulatott és így bizony köteles 25 leu vigalmi-adót is fizetni.

— **Hol olcsóbb?** Mindenfelé panaszkodnak, hogy nem lehet megélni, mert igen nagy a drágaság. Egyformán halljuk ezt itt úgy, mint más városokban. Akik Budapestről jönnek, azok elszörnyülködve beszélnek, hogy ott lehetetlen megélni a nagy drágaság miatt. Hát lássuk csak, hogy hol is drágább az élet? Amiket pedig itt mondani fogunk, személyes tapasztalataink alapján mondjuk. Budapesten egy kg. zsir 400 K. Ezért a pénzért lehet kapni bármikor. Nálunk nincs zsir. Kéz alatt tegnap 60-65 leuért adtak egy-egy kilót. Ez megfelel 600 magyar koronának. Budapesten egy reggeli kávé jel. neg 24 K. Nálunk ugyanez 3 leu 50 b., tehát több mint 30 K. Ott egy pohár sör 14 korona, nálunk 3 leu 50 b. Tehát 30 korona. Ott egy borotválás ma 15-18 K., nálunk ujjában 5 leu, tehát 50 K. Ott egy férfi ing 1200 K., itt ugyanaz 200 L. — 2000 K. A bor litere nálunk 16-20 leu, tehát

166-200 K. Budapesten 120 koronáért jó bort lehet inni. Kimondhatjuk, a legtöbb cikk ott olcsóbb, mint itt. Igaz viszont, hogy vannak cikkek, amelyek itt olcsóbbak és ott drágábbak. Nem kell tehát nagyon elszörnyülködni az ottani drágaságtól, van az itt is elég szépen. A különbség csak annyi, hogy ott indokolt, itt indokolatlan.

— **A kapu eltörte a lábát.** Almásból írják lapunknak: Tuzson Gergely molnár 11 éves kis leánya, Tuzson Teréz a szomszédba ment vizért. Mikor a kaput ki akarta nyitni, a kapu kifordult sarkából, lezuhant és a kis leányra esett, kinek a jobb lába a combban eltört. Beszálították a kézdivásárhelyi Rudolf-kórházba.

A megyei árvászeknek 3854/922. sz. határozata alapján a Felsőcsernáton községben levő Hollanda Sándor, Hollanda Péter örökösei és Mihály Andrásné Hollanda Mária tulajdonát képező belsőség házzal, istállósával és 3 holdnyi kerttel, — továbbá Alsócsernátonban a „Hosszu” nevű erdőrészben levő erdő 1922. augusztus 6-án, d. e. 9 órakor Felsőcsernáton község-házánál nyilvános árverésen el fog adni.

Árverési feltételek Alsócsernátonban és Felsőcsernátonban a községi előjárásánál megtekinthetők.

A t. vevőközönség figyelmébe!

Ujjonnan berendezett üzlet. Bőrárak, talp és suszter szerszámok, ruhaneműek, nemkülönben fűszerárak olcsó árban. Felöltők részére sok sandal érkezett. Szíves pártfogást kér: GLIGOR és LUKÁCS o kereskedők (a kaszárnyával átellenben). o

Disznófősajt,

sonka, pariser, kolbász, kaiserfleisok, fehér és paprikás szalonna, olvasztani való hárj, szalonna és olvasztott zsír ugyszintén marha, borjú és sertés — hus frissen kivágva mindennap kapható — KOVÁCS és KUNA, Gábor Áron-téri üzletében.

Fiatalt, gyermektelen házaspár LAKÁST KERES
két szoba és konyhával 1922. évi szept. 1 ére.
o-o CIM A KIADÓHIVATALBAN. o-o

Legtartósabb

talp, bőr, box-, zsevró-, sima bagaria bőrök, cipő-felsőrészek és cipész-szerszámok legolcsóbb árban kaphatók
Szöcs M. Lajos bőrkereskedésében.

A T. VEVŐ KÖZÖNSÉG becses tudomására kívánom hozni, hogy ÜZLETEMBEN
Denaturált szesz
1 liter :: állandóan kapható; ugyanott :: 18 leu.
és mindennemű suszterkellékek
bőr, talp a legjutányosabb árban szerezhetők be. Szíves pártfogást kér, tisztelettel:
Benovits Béla, bőrkereskedő.

TISZTÍT, FEST, VÁNYOL és PRÉSEL
a legjutányosabb árban, gyorsan és pontosan
felelősség mellett :: **SVAAB A.**
Gyűjtőde: **FEJÉR L. FIAI CÉG.**

Eladó egy belső telek

a rajta levő pince, kut és új istállósával együtt, ugyanott 4 szekér széna. Értekezni lehet: **NAGY SÁNDOR** nál Kézdivásárhely, Malom-utca 1. szám.

Ázsiában, Ázsiában,
Sokan halnak kolerában!...
Mi is talán oda jutnánk,
Ha nem tartanók magunk tisztán!...

Ha a ruhánk nem elég szép,
Nem kell messze mennünk ezér!...
Mert Bartos Boldizsár festékével
Minden rossz bacillust kitessékel!...

Megfesti és megtisztítja,
A kolerát kipusztítja.
Elküldi a másvilágra
S tisztán járunk a ruhánkba!...

S ha nem lesz kifogástalanul szép és tiszta,
Boldizsárhoz vihetjük vissza...
Jöjjön azért mindenki Bartos Boldizsárhoz,
Igy menekül meg majd a sötét kolerától...

Festessen zöldre, kékre vagy bármily más színre,
Nem kell törődjen pestissel, tifusszal, semmivel...
Keressék fel Boldizsárt,
Mert csak így lesz jó világ!...

BARTOS BOLDIZSÁR
ruhafestő és vegytisztító intézete Kézdivásárhely,
Csernátoni-ut 18. sz.

KOVÁCSNAI GYÜJTŐDE:
DAKÓ GYULA lakásán. Meghízott: **JUHÁSZ GYÖRGY.**

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.